

hverken forbyde eller give Lov til at slette noget. Den Sag blev afgjort den Gang. Loven blev vedtagen paa den Maade, at der ikke blev stillet andre Fordringer til Anstalten end den: I skulle bygge til 600 Alumner for 1 1/4 Mill. Kr., alt andet overlades ganske til eder selv. Det ærede Medlem for Kolding (E. Sørensen) vil kunne bevidne det; han udtrykte det sidste Efteraar saaledes med Hensyn til de ekceptionelle Betingelser for denne Lov, at alt blev overladt til Anstalten selv undtagen netop Beløbet.

Jeg kan derfor ikke se, at den forrige Minister paa nogen Maade har handlet anderledes, end enhver Minister vilde have handlet i det samme givne Tilfælde; jeg kan ikke se, at han har forsømt noget eller gjort noget forkert. Derimod maa jeg indrømme, at den Kritik, som er bleven rettet mod Arkitekten og Direktionen, delvis maa siges at være berettiget, men det forekommer mig ganske vist, at der er bleven brugt for stærke Udtryk og ogsaa er bleven brugt alt for stærke Udtryk i dette Øjeblik af den ærede Ordfører. Det maa jo dog nemlig huskes, at der er ingen, der har Grund til at tvivle om, at Professor Keller er gaaet til denne Sag med den største Kærlighed og den største Uegennytte og utrættelig Energi, og er der gjort noget forkert, en der ingen, der har lidt mere under det end han selv, og der er ingen, der har været mere ked af det end han selv. Og hvad Professor Klein angaar, kan man sige sig selv, at naar denne ældre Mand paatager sig dette Tilsyn, saa langt borte fra sin Hjemstavn og under Forhold, hvor det var umuligt for ham at være derovre saa meget, som han kunde ønske, har han gjort det af Interesse for denne Sag og af Interesse for Professor Keller, hvem han har været til Tjeneste i lignende Sager i flere Aar. Jeg synes, at Billighed taler for, at man husker paa, at de Forhold, der indtraf med Hensyn til Tilsynet, vare ekceptionelle, og husker paa den Omstændighed, at han ikke kunde have hele Ansvaret derfor. Han kan maaske have Ansvaret for, at den første Konduktør, der blev sendt derover, var for ung og ikke Pladsen voksen, men de to følgende Konduktører bleve syge, og deres Sygdom hemmede i lang Tid Anstaltens Arbejde, og det mener jeg ikke, han kan have Ansvaret for. Det er Uheld, der kunne indtræffe for alle og ogsaa for ham, men som billigvis ikke kunne lægges ham til Last. Det er naturligvis kedeligt, at der er gjort Indkøb af en Del

Mursten, som ere lette til at forvitte og ville gøre det vanskeligt at holde Bygningerne i ordentlig Stand, at der til en Del af Snekkerarbejdet er anvendt daarligt Materiale, at det er daarlig udført, og at der er forskellige mere eller mindre nødvendige Forandringer at foretage, hvis Anstalten skal virke hensigtsmæssig. Det er jo kedeligt alt sammen, det skal ingen nægte, men man maa dog over disse Anker og disse Klager ikke glemme, hvad Justitsraad Meyer udtaler, hvem Finansudvalget i Forstaaelse med Regeringen havde sendt derover i Slutningen af Aaret for at undersøge den Sag paa selve Stedet. Man maa ikke glemme, at Justitsraad Meyer selv udtrykkelig gør opmærksom paa, at for det første Terrainet er udmærket benyttet, og at Nutidens Fordringer til den nødvendige Adskillelse mellem Aandsvageanstaltens forskellige Afdelinger er fyldestgjort med den mindst mulige Bekostning, at de Dispositioner, som ere truffene med Hensyn til Bygningernes Indretning og Anordning, ere fyldestgørende, at Bygningerne i det hele taget ere indrettede med megen Omsigt, og at Planerne bære Præget af, at det er en erfaren Arkitekt og en erfaren Anstaltsleder, som har lagt Programmet og vaaget over dets Udførelse, at de forskellige Anlæg, den indbyrdes Beliggenhed, Lokaliteterne og Rumindholdet, kort sagt, det hele er tilvejebragt paa den bedst mulige Maade, og hvad man særlig ikke maa glemme lige over for mange Udtalelser, som ere komne frem inden for Tinget, er dette, at Justitsraad Meyer udtrykkelig gør opmærksom paa, at det Beløb, der er bygget for, er meget billigt, overmaade billigt. Og, siger han, det var umuligt for 1 1/4 Mill. at bygge en tidssvarende Aandsvageanstalt til 600 Alumner — det, som det vil komme til at koste — han siger, det bliver 1,600,000 Kr. — paa ingen Maade er mere, end hvad der er almindeligt, tværtimod, under, hvad der er almindeligt, selv naar man regner med et saadant Land som Norge, hvor der bygges billigere end i Danmark.

Men, mine Herrer, hvis det er Situationen, at der har fundet en kedelig Overskridelse Sted, og at der er forskellige Mangler ved Bygningen, men at der paa den anden Side er bygget billigt, og at det paa ingen Maade kan siges, at hele Bygearbejdet er mislykket, men at der er bygget billigt, uagtet der er bygget i den dyreste Byggeperiode, vi nogen Sinde have haft, og uagtet Lockouten og flere andre Ting kom hemmende til, kan jeg ikke frigøre